Jaarrekening 2021

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Voor een schoon en veilig Drenthe

SAMENVATTING

In deze samenvatting van de jaarrekening wordt in het kort een overzicht gegeven van de financiën over 2021. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar de inhoud van de jaarstukken.
De inhoudsopgave biedt houvast waar u welke onderdelen kan terugvinden.

Onze financiën

REALISATIE RUD DRENTHE 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG					
vóór mutaties reserves				X € 1000	
		Realisatie 2020	begroting 2021 voor wijziging	begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
	Deelnemersbijdragen	13.578	13.958	14.058	14.058
	Project Ontwikkelprogramma	592	0	92	93
	Projecten	746	500	500	1.287
	Leges	156	223	223	190
	Overige baten	0	0	0	56
	TOTAAL BATEN	**15.072**	**14.681**	**14.873**	**15.684**
	Loonsom en inhuur	10.676	10.706	10.806	10.866
	Frictiekosten	117	0	55	28
	Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	466	742	772	478
	Bedrijfsvoeringskosten	2.319	2.276	2.276	2.374
	Projectkosten LOS	90	150	150	150
	Projectkosten Ontwikkelprogramma	592	0	290	205
	Projecten	746	500	500	1.287
	Leges	109	173	173	134
	Incidentele lasten	38	0	0	0
	Onvoorzien	0	125	0	0
	TOTAAL LASTEN	**15.154**	**14.672**	**15.022**	**15.523**
	RESULTAAT vóór mutatie reserves	**-82**	**8**	**-150**	**161**
	Ontrekking uit reserve			158	112
	RESULTAAT	**-82**	**8**	**8**	**273**

Het begrotingsjaar 2021 hebben we afgesloten met een positief resultaat van € 273.213. Dit positieve resultaat is met name ontstaan door minder projectkosten voor ons zaaksysteem LOS door het beheer hiervan anders te organiseren. Bovendien door meer inkomsten uit o.a. meerwerk. En ook minder reiskosten, minder frictiekosten, en minder opleidingskosten dan geraamd. En door het ontwikkelprogramma deels te financieren uit de bestemmingsreserve. We sluiten het jaar € 264.728 hoger af dan het begrote resultaat na begrotingswijziging. Het algemeen bestuur heeft besloten om het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Als zich gedurende het jaar (productie) knelpunten voordoen kan hiervoor de reserve worden aangesproken.

De reguliere deelnemersbijdragen zijn conform de in december 2021 vastgestelde administratieve begrotingswijziging en gebaseerd op het jaarprogramma 2021. De in november 2020 vastgestelde nieuwe verrekensystematiek leidt tot een herverdeling van de deelnemersbijdrage tussen de deelnemers. Uitgangspunt voor verrekening en herverdeling van de deelnemersbijdrage is de productie ten opzichte van het jaarprogramma 2021. In die herverdeling van deelnemersbijdragen wordt daarmee de onderproductie verwerkt in de verrekening. De onderproductie is met name ontstaan door een hoger ziekteverzuim (+3,49%) en het niet kunnen invullen van specialistische functies. Hierdoor zijn meer kosten gemaakt voor inhuur, verzuimbegeleiding en het werven en inwerken van nieuwe (soms nog bij te scholen) medewerkers.

Het Ontwikkelprogramma is op budgettair neutrale wijze opgenomen in deze exploitatie. Er is voor een bedrag van € 112.020 een beroep gedaan op de aanwezige bestemmingsreserve van € 157.906. De post ‘overige baten’ van € 55.670 betreft de doorberekende kosten voor de werkzaamheden van de beheerfase van het LOS en licentiekosten voor de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden.

Aan de lastenkant wijken meerdere posten af van de begroting. Zo zijn de gerealiseerde personeelslasten € 261.063 lager dan begroot. De extra kosten voor de thuiswerkfaciliteit van € 67.197 worden ruimschoots gecompenseerd door lagere reiskosten, opleidingskosten en algemene kosten. De bedrijfsvoeringskosten zijn hoger dan begroot. De voornaamste oorzaken hiervan zijn de hogere incidentele kosten voor de Packagedeal en hogere licentiekosten voor het zaaksysteem/LOS door een verschuiving van het verhoudingspercentage in de verdeling van deze kosten met de ODG. Daar staan hogere ‘overige baten’ aan de opbrengstenkant tegenover.

1 Inhoud

1 Inhoud 4

1.1 WAT HEEFT HET GEKOST? 6

1.1.1 HET OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING 6

1.1.2 HET GEBRUIK VAN HET GERAAMDE BEDRAG VOOR ONVOORZIEN 7

2 DE VERPLICHTE PARAGRAFEN 8

2.1 LEGES / LOKALE HEFFINGEN 8

2.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 8

2.2.1 WEERSTANDSCAPACITEIT 8

2.2.2 RISICO'S 9

2.3 DE FINANCIËLE KENGETALLEN 13

2.3.1 NETTO SCHULDQUOTE 13

2.3.2 SOLVABILITEITSRATIO 13

2.3.3 STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE 13

2.3.4 ALGEHEEL OORDEEL 14

2.4 FINANCIERING / TREASURY 14

2.4.1 UITGANGSPUNTEN RISICOBEHEER 14

2.4.2 RENTEVISIE 14

2.4.3 GELDLENINGEN 14

2.4.4 KASGELDLIMIET 14

2.4.5 RENTERISICONORM 15

3 DE FINANCIËLE JAARREKENING 16

3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING 16

3.1.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING 16

3.1.2 VASTE ACTIVA 16

3.1.3 VLOTTENDE ACTIVA 17

3.1.4 VLOTTENDE PASSIVA 17

3.1.5 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT 18

3.2 OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 19

3.2.1 ANALYSE OP HOOFDLIJNEN: MAXIMALE REALISATIE VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA, MAXIMALE FOCUS OP PRODUCTIE. 19

3.3 TOELICHTING BATEN 20

3.3.1 DEELNEMERSBIJDRAGEN 20
3.3.2 LEGES 20
3.3.3 PROJECTEN EN MEERWERK 21
3.4 TOELICHTING LASTEN 22
3.4.1 PERSONEELSLASTEN 22
3.4.2 BEDRIJFSVOERINGSKOSTEN 23
3.4.3 LEGESKOSTEN 25
3.4.4 PROJECTKOSTEN LOS 25
3.4.5 PROJECTKOSTEN 25
3.4.6 PROJECTKOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA 26
3.4.7 ONVOORZIEN 26
3.4.8 ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID 26
3.5 ONZE BALANS 27
3.6 TOELICHTING OP DE BALANS 28
3.6.1 VASTE ACTIVA 28
3.6.2 VLOTTENDE ACTIVA 28
3.6.3 VASTE PASSIVA 30
3.6.4 VLOTTENDE PASSIVA 31
3.6.5 NIET UIT BALANS BLIJKENDE BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN 33
4 BIJLAGEN 35
4.1 BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2021 36
4.2 BIJLAGE B: WNT-VERANTWOORDING 2021 RUD DRENTHE 37
4.3 BIJLAGE C: DETAILLERING BODEMSANERINGSPROJECTEN 39
4.4 BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 40

1.1 WAT HEEFT HET GEKOST?

Het BBV vereist dat de verantwoording in verschillende programma's wordt weergegeven. Wij kennen als belangrijkste programma het programma Milieu. Sinds de begrotingswijziging 2018 is ervoor gekozen om een apart programma voor Milieu – projecten op te nemen. Zo kan beter onderscheid gemaakt worden tussen de reguliere taken (Drentse Maat en Niet-Drentse Maat) die wij voor de deelnemers uitvoeren en de apart gefinancierde projecten.
Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond en dienen de kosten van de andere programma's exclusief overheadkosten getoond te worden.
Onderstaande tabel geeft de begrote en gerealiseerde baten en lasten over 2021.

Tabel 1: De begrote en gerealiseerde baten en lasten over 2021

	Raming begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar (na wijziging)	Realisatie 2021	Afwijking
Programma Milieu regulier	13.957.735	14.057.863	14.113.533	55.670
Programma Milieu projecten & leges	723.000	723.000	1.477.493	754.493
Programma Organisatieontwikkeling	n.v.t.	92.000	93.181	1.181
Baten Totaal	**14.680.735**	**14.872.863**	**15.684.207**	**811.344**
Programma Milieu regulier	9.810.000	9.898.128	9.646.452	251.676
Programma Milieu projecten & leges	673.000	673.000	1.421.767	-748.767
Programma Organisatieontwikkeling	n.v.t.	290.000	205.201	84.799
Overhead	4.064.250	4.161.250	4.249.594	-88.344
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	125.000	0	0	0
Lasten Totaal	**14.672.250**	**15.022.378**	**15.523.013**	**-500.635**
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	**8.485**	**-149.516**	**161.193**	**310.709**
Toevoeging en ontrekking reserves	**0**	158.000	112.020	45.980
Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	0
Ontrekkingen vanuit reserves	**0**	158.000	112.020	45.980
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**8.485**	**8.484**	**273.213**	**264.729**

Het totaal van de programma's is in 2021 afgesloten met € 15.684.207 aan baten en € 15.523.013 aan lasten. Op de begrote dekking uit de reserves van het Ontwikkelprogramma van € 157.906 is door de lagere besteding in het programma € 45.980 minder beroep gedaan. We komen voor 2021 uiteindelijk uit op een positief resultaat van € 273.213.

1.1.1 HET OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Omdat onze organisatie enkel specifieke dekkingsmiddelen kent, is deze post niet van toepassing op ons. Het BBV schrijft ook voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als

onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Ons uitgangspunt is dat, omdat de activiteiten van ons kwalificeren als onderneming, wij in principe enkel die activiteiten ondernemen waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

1.1.2 HET GEBRUIK VAN HET GERAAMDE BEDRAG VOOR ONVOORZIEN

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen met een hoogte van € 125.000-. In 2021 zijn deze kosten ingezet ter dekking van de gemaakte frictiekosten, de thuiswerkfaciliteit en het ontwikkelprogramma.

Tabel 2: het gebruik van de post onvoorziene uitgaven

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	-	-	-

2 DE VERPLICHTE PARAGRAFEN

Het BBV vereist verschillende paragrafen. Drie daarvan zijn niet van toepassing op onze organisatie en worden daarom niet uitgewerkt:

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat we geen eigen grond bezitten
- Verbonden partijen is niet van toepassing op ons omdat wij geen verbonden partijen hebben.
- Onderhoud kapitaalgoederen is niet van toepassing omdat wij geen kapitaalgoederen hebben die onderhoud vragen.

2.1 LEGES / LOKALE HEFFINGEN

In ons beleid hebben wij geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van de leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Wabo. De inning van de leges is gebaseerd op de Legesverordening van de provincie. In 2021 resteerde hiervan € 55.727 als vergoeding voor de (administratieve, in de loonkosten verantwoorde) ondersteuning die wij hiervoor inzetten.

De realisatie van de legesopbrengsten en -kosten is aanzienlijk lager dan de begroting. Dit is het gevolg van minder en lagere bouwaanvragen dan verwacht.

Tabel 3: Raming en realisatie van de legeskosten en -opbrengsten

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Legesopbrengsten	223.000	190.037	-32.963
Legeskosten	173.000	134.310	38.690
Saldo van baten en lasten	**50.000**	**55.727**	**5.727**

2.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

2.2.1 WEERSTANDSCAPACITEIT

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting enerzijds en de omvang van het eigen vermogen dat als buffer beschikbaar is anderzijds.

De kosten die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, komen ten laste van de deelnemende organisaties. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen onze begroting kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor ons niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken. Daartegenover staan de volgende argumenten:

- De RUD Drenthe is een zelfstandige rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- Het is onwerkbaar voor ons (en voor de deelnemende provincie en gemeenten) als wij ons voor iedere tegenvaller tot de deelnemers moeten wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Door de deelnemers is expliciet uitgesproken dat het niet wenselijk is als iedere gemeenschappelijke regeling een groot eigen vermogen opbouwt. Derhalve is de relatie tussen risico's en weerstandsvermogen een onderwerp wat steeds de aandacht houdt van zowel de RUD Drenthe als van de deelnemers.

Ultimo 2021 bedraagt het totaal eigen vermogen van € 334.546 met een Algemene reserve van € 288.660. Hierbij is ervan uitgegaan dat het positieve exploitatieresultaat over 2021 van € 273.213 bij de resultaatbestemming wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. Tezamen met de post onvoorzien in de begroting 2022 (€ 125.000) komt de weerstandscapaciteit uit op € 413.660.

Op basis van het hieronder uiteengezette actueel benodigde weerstandsvermogen van € 459.200 is de ratio tussen aanwezige en benodigde weerstandsvermogen 0,9 en wordt daarmee beoordeeld als 'matig'. De conclusie wordt in het hier onderstaande overzicht weergegeven.

Tabel 4:De conclusie van het weerstandsvermogen

Aanwezige weerstandscapaciteit	
Algemene Reserve 2021	15.447
Exploitatieresultaat 2021	273.213
Onvoorzien Begroting 2022	125.000
Totaal weerstandscapaciteit	**€ 413.660**

Richtlijnen weerstandscapaciteit	
betekenis ratio	**ratio weerstandscapaciteit**
uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x > 2,0
Voldoende	1,0 < x > 1,4
Matig	0,8 < x > 1,0
Onvoldoende	0,6 < x > 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

factor aanwezig / benodigd weerstandsvermogen	
factor:	0,9
oordeel:	Matig

2.2.2 RISICO'S

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen.
Een aantal van onze (financiële) risico's worden in onderstaande tabel vermeld. In het model zijn risicobeoordeling en -kwantificering gehanteerd, zoals aanbevolen door het Ministerie van BZK. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging met de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als

weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen. In de begroting 2021 waren de volgende financiële risico's benoemd.

2.2.2.1 Risicoprofiel 2021

no	categorie	omschrijving	effect	financieel	impact	frequentie	benodigde weerstands-capaciteit
1	**personeel**	ziekte verzuim	productieverlies	€ 175.000	3	5	€ 175.000
2				€ -			€ -
3				€ -			€ -
	Totaal						**€ 175.000**

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegings-factor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ frequentie	Kans	Wegings-factor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Tabel 5: Het risicoprofiel 2021

De uiteindelijke effecten behorend bij de benoemde risico's worden hier puntsgewijs behandeld. De werkelijke kosten van het risicoprofiel zijn in het rekeningresultaat 2021 verwerkt.

- Ziekteverzuim

In 2021 is het ziekteverzuim inderdaad hoger geweest dan begroot (9,49 % gemiddelde realisatie t.o.v. 6% begroot). In het risicoprofiel voor 2021 was rekening gehouden met risico van 2% extra verzuim. Dit is in werkelijkheid 3,49% geworden. Hierdoor is er extra ingehuurd om de zieke medewerkers te vervangen.

2.2.2.2 Actuele risico's

In 2022 zijn de volgende risico's uit het risicoprofiel van toepassing.

Tabel 6: Het risicoprofiel over 2022

no	categorie	omschrijving	effect	financieel	impact	frequentie	benodigde weerstands-capaciteit
1	personeel	ziekte verzuim	productieverlies	€ 279.200	3	5	€ 279.200
2	personeel / bedrijfsvoering	Digitaal werken	productieverlies	€ 40.000	2	4	€ 30.000
3	personeel / bedrijfsvoering	BIS	productieverlies	€ 80.000	3	4	€ 60.000
4	personeel / bedrijfsvoering	Werving nieuwe medewerkers	productieverlies	€ 120.000	3	4	€ 90.000
5	personeel / bedrijfsvoering	INK Kwaliteitsborging	productieverlies	€ -	1	4	€ -
6	Bedrijfsvoering	Gevolgen omgevingswet	productieverlies	PM			PM
	Totaal						€ 459.200

Klasse/ Impact	Financieel	Wegingsfactor
1	< 50.000	€ 25.000
2	50.001 – 100.000	€ 75.000
3	100.001 – 250.000	€ 175.000
4	250.001 – 1.000.000	€ 625.000
5	> 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ Frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

- Ziekteverzuim

In 2021 was het gemiddelde ziekteverzuim 9,49%. Bij de berekening van de productieve uren voor het jaarprogramma 2022 zijn we uitgegaan van een ziekteverzuimpercentage van 6%. Indien het ziekteverzuim in 2022 op hetzelfde niveau uitkomt als in 2021 is het in deze tabel op te nemen risico nog 3,49 procent.

- Digitaal werken

De deelnemers dienen alle informatie behorende bij de afhandeling van een zaak digitaal ons aan te leveren en in het juiste format. Helaas blijkt dat de medewerkers nog steeds de fysieke dossiers moeten raadplegen (of niet op de juiste manier aangeleverd krijgen) en dit kost meer tijd dan het uitgangspunt bij het uitvoeringsprogramma. Het is reëel dat de medewerkers dit de komende periode ook moeten blijven doen, in ieder geval tot 1 juli 2022. Vanaf deze datum wordt namelijk door alle deelnemers via een nieuwe aanleverstandaard gewerkt. Tot die tijd hebben we een extra medewerker die dit intern coördineert. Hiervoor wordt is een loonsom van 0,5 FTE opgenomen.

- Bodeminformatiesysteem

Wat betreft de bodeminformatievoorziening blijft in 2022 sprake van een duidelijk productieverlies ten opzichte van een situatie met een volledig en betrouwbaar bodeminformatiesysteem, ingebed in een verbeterd, effectief werkende bodeminformatievoorziening. Tevens is er door de gebrekkigheid en onvolledigheid van het bodeminformatiesysteem kans op het geven van foutieve informatie aan derden en het foutief baseren op beschikbare bodeminformatie bij advisering of bijvoorbeeld vergunningverlening of toezicht. Inmiddels tekent zich het beeld af dat alle deelnemers gaan voor 1 BIS, wat een grote efficiencywinst oplevert. We gaan ervan uit dat de jaarlijkse beheerskosten gedragen worden door de deelnemers. De inzet van onze eigen medewerkers is ingeschat op 1 fte.

- Werven nieuw personeel

In 2021 was sprake van een relatief groot verloop. Met name bij specialistische functies is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt en voorzien wij productieverlies of extra kosten in verband met duurdere inhuur. Daarnaast is er extra capaciteit op de afdeling HRM nodig om deze vacatures weer in te vullen. Wij gaan ervan uit dat deze situatie in ieder geval ook nog voor een deel zal doorwerken in 2022. Voor het productieverlies en de extra HRM-adviseur is 1,5 fte opgenomen.

- Invoering Omgevingswet per 1 oktober 2022 of later

Uitgevoerde onderzoeken door andere omgevingsdiensten laten zien dat de Omgevingswet een verzwarende impact heeft. Onduidelijk is in welke mate extra inspanningen, gewijzigde werkprocessen en/of beleidsmatige keuzes leiden tot extra kosten. Om die effecten in beeld te krijgen is eind 2021 een onderzoek ingesteld, door Omgevingsdienst NL (vereniging van omgevingsdiensten). De resultaten hiervan worden in het 2^{e} kwartaal 2022 verwacht. Vanwege deze reden is een PM post opgenomen.

2.3 DE FINANCIËLE KENGETALLEN

In onderstaand overzicht staan kengetallen uiteengezet die op onze organisatie van toepassing zijn.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	-1,7%	-0,2%	-2,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	1,9%	0,8%	6,0%
Structurele ex[ploitatieruimte	0,1%	1,9%	2,3%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 7: Overzicht van de financiële kengetallen

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal.

2.3.1 NETTO SCHULDQUOTE

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. We hebben geen leningen waardoor de schuldpositie alleen bestaat uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt, stijgt het kengetal boven de 0%. Voor 2021 is het kengetal -2,1% en voldoet daarmee aan de gestelde norm.

2.3.2 SOLVABILITEITSRATIO

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt, de norm voor de RUD Drenthe is daarom minimaal 20%. Onze solvabiliteitsratio bedraagt 6,0%. Het kengetal valt lager uit omdat met voorschotten van de deelnemers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kortlopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

2.3.3 STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. Ultimo 2021 is de structurele exploitatieruimte 2,3%. Dit is boven nul en de dekking is toereikend.

2.3.4 ALGEHEEL OORDEEL

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen voor onze organisatie geven een redelijk beeld. Het gerealiseerde positieve exploitatieresultaat over 2021 heeft duidelijk zijn positieve weerslag op de kengetallen. Daarmee kan gezegd worden dat er ultimo 2021 sprake is van een zodanige financiële positie dat wij bij het voordoen één van de benoemde risico's en bij ongewijzigd beleid weer in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen (weerbaarheid) te voldoen.

2.4 FINANCIERING / TREASURY

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen worden geformuleerd in het Treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet Fido. In deze paragraaf worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van de treasury.

2.4.1 UITGANGSPUNTEN RISICOBEHEER

Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooien, met het oogpunt om geld te verdienen.
Onze treasuryfunctie dient tot:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

2.4.2 RENTEVISIE

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.4.3 GELDLENINGEN

Wij betalen het overgrote deel van onze werkzaamheden uit de voorschotbetalingen van de bevoegde gezagen. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. We hebben in 2021 geen geldleningen hoeven aangaan.

2.4.4 KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Volgens artikel 3, lid 2, van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet van gemeenschappelijke regelingen minimaal € 300.000. Bij de BNG houden wij een kasgeldlimiet van € 250.000 aan. We hebben het bedrag van de kasgeldlimiet niet overschreden.

2.4.5 RENTERISICONORM

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals de RUD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. In 2021 is geen sprake van herfinanciering omdat er geen leningen zijn aangegaan.

3 DE FINANCIËLE JAARREKENING

3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

3.1.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van onze organisatie over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.
De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling en ingericht conform het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief de wijzigingen die daarin met ingang van 2018 voor gemeenschappelijke regelingen van kracht zijn geworden (presentatie overhead). Er zijn in de grondslagen verder geen wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren.

3.1.2 VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn in tabel 29 weergegeven.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	n.v.t.
Vervoermiddelen	n.v.t.
Machines, apparaten en installaties	n.v.t.
Overige materiële vaste activa	3 jaar

Tabel 8: Overzicht van de gehanteerde afschrijvingstermijnen

Het materieel ten behoeve van het uitvoeren van metingen hebben wij bij de start om niet verkregen van de bevoegde gezagen. Deze bestaan uit meetinstrumenten en diverse kleinere gereedschappen. De waarde en levensduur op dat moment was niet bekend en ook waren deze materialen niet geactiveerd door de bevoegde gezagen, omdat de waarde afzonderlijk onder de activeringsgrens bleef. De vervanging van deze meetinstrumenten en gereedschappen is in onze begroting 2020 en meerjarenbegrotingen onder de onderhoudskosten opgenomen.

De ICT/communicatieapparatuur en de inventaris worden door ons gehuurd/geleased van de provincie Drenthe en de gemeente Emmen. De afspraken hieromtrent zijn in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Deze apparatuur en inventaris worden niet geactiveerd op de balans.

In verband met de COVID-19 pandemie zijn er voor de thuiswerkfaciliteiten van de medewerkers bureaustoelen aangeschaft. Deze bureaustoelen zijn eigendom van de RUD Drenthe en worden in bruikleen gegeven aan de medewerkers. Bij uitdiensttreding worden de stoelen weer ingeleverd. De bureaustoelen zijn door ons geactiveerd op de balans en worden in 3 jaar afgeschreven.

De operationele leasing van 2 piketauto's en 2 algemene bedrijfsauto's wordt niet als actief in de balans verwerkt. Wel wordt de omvang van de langjarige verplichtingen die uit hoofde van leasing, huur en anderszins zijn aangegaan vermeld in het onderdeel "Niet in de balans opgenomen verplichtingen" aan het einde van de toelichting op de balansposten.

3.1.3 VLOTTENDE ACTIVA

3.1.3.1 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

3.1.3.2 Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

3.1.4 VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.1.5 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1.5.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.1.5.2 Personeelsbeloningen

Onder personeelslasten zijn begrepen de in het in boekjaar verschuldigde salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, inleenkrachten en overige personeelskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen van sociale fondsen.

- Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen pensioen- en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

- Nederlandse pensioenregelingen

We hebben een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basispremies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden) lager is dan 110% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP bedroeg per 31 december 2021: 102,8% (31 december 2020 87,6%).

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

3.2 OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2021 is gebaseerd op ons totale programma. Het BBV vereist dat vanaf 2018 de kosten van de overhead in een apart programma verantwoord moeten worden. Het overzicht van de baten en lasten van de diverse programma's conform de vereisten van het BBV is opgenomen in paragraaf 1.1.

Tabel 9: Het overzicht van onze baten en lasten over 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Totale baten	14.680.734	14.872.862	15.684.206	811.344
Deelnemersbijdragen	13.957.734	14.057.862	14.057.862	0
Inkomsten Ontwikkelprogramma	-	92.000	93.181	1.181
Inkomsten leges	223.000	223.000	190.037	-32.963
Inkomsten projecten	500.000	500.000	1.287.456	787.456
Inkomsten overige baten			55.670	55.670
Totale lasten	14.672.250	15.022.377	15.523.013	-500.636
Personeelslasten	**11.448.000**	**11.633.127**	**11.372.064**	**261.063**
Loonsom primair proces	8.721.000	8.427.127	8.107.713	319.414
Loonsom overhead	1.860.500	2.042.000	2.054.458	-12.458
Doorbelastingen en frictiekosten	-500.000	-445.000	-1.417.873	972.873
Inhuur primair proces	410.000	737.000	2.054.119	-1.317.119
Inhuur overhead	214.500	100.000	95.257	4.743
Thuiswerkfaciliteit	-	30.000	97.197	-67.197
Reiskosten	318.500	318.500	130.006	188.494
Opleidingen	211.750	211.750	87.013	124.737
Algemene kosten	211.750	211.750	164.173	47.577
Bedrijfsvoeringskosten	**2.276.250**	**2.276.250**	**2.373.990**	**-97.740**
Materieel (Toolbox)	30.000	30.000	13.933	16.067
Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe	1.550.000	1.550.000	1.624.781	-74.781
Huur zaaksysteem/licentie LOS	161.000	161.000	194.080	-33.080
Overige licentie- en ICT kosten	267.000	267.000	256.594	10.406
Overige bedrijfskosten	268.250	268.250	284.603	-16.353
Legeskosten	173.000	173.000	134.310	38.690
Projectkosten LOS	150.000	150.000	149.992	8
Projectkosten	500.000	500.000	1.287.456	-787.456
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	290.000	205.201	84.799
Onvoorzien	125.000	-	-	-
Saldo van baten en lasten voor mutatie reserves	8.484	-149.515	161.193	310.708
Toevoeging en ontrekking reserves	-	158.000	112.020	45.980
Toevoeging reserves	-	-	-	-
Ontrekkingen vanuit reserves		158.000	112.020	45.980
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**8.484**	**8.485**	**273.213**	264.728

3.2.1 ANALYSE OP HOOFDLIJNEN: MAXIMALE REALISATIE VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA, MAXIMALE FOCUS OP PRODUCTIE.

Het begrotingsjaar 2021 hebben we afgesloten met een positief resultaat van € 273.213. Het resultaat wijkt € 264.728 in positieve zin af van het begrote resultaat na begrotingswijziging.

De reguliere deelnemersbijdragen zijn conform de in december 2021 vastgestelde begrotingswijziging en gebaseerd op het jaarprogramma 2021. De in november 2020 vastgestelde nieuwe verrekensystematiek leidt tot een herverdeling van de deelnemersbijdrage tussen de deelnemers. Het Ontwikkelprogramma is op budgettair neutrale wijze opgenomen in deze exploitatie. Er is voor een bedrag van € 112.020 een beroep gedaan op de aanwezige bestemmingsreserve van € 157.906. De post 'overige baten' van € 55.670 betreft de doorberekende kosten voor de werkzaamheden van de beheerfase van het LOS en licentiekosten voor de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden.
Aan de lastenkant wijken meerdere posten af van de begroting. Zo zijn de gerealiseerde personeelslasten € 261.063 lager dan begroot. De extra kosten voor de thuiswerkfaciliteit van € 67.197 worden ruimschoots gecompenseerd door lagere reiskosten, opleidingskosten en algemene kosten.
De bedrijfsvoeringskosten zijn hoger dan begroot. De voornaamste oorzaken hiervan zijn de hogere incidentele kosten voor de Packagedeal en hogere licentiekosten voor het zaaksysteem/LOS door een verschuiving van het verhoudingspercentage in de verdeling van deze kosten met de ODG. Daar staan hogere 'overige baten' aan de opbrengstenkant tegenover.

3.3 TOELICHTING BATEN

3.3.1 DEELNEMERSBIJDRAGEN

Tabel 10: De raming en realisatie van de deelnemersbijdragen in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Deelnemersbijdrage regulier	13.957.734	14.057.862	14.057.862	0
Deelnemersbijdrage Ontwikkelprogramma	-	92.000	93.181	1.181
Totale deelnemersbijdrage	**13.957.734**	**14.149.862**	**14.151.043**	**1.181**

De reguliere deelnemersbijdragen zijn conform de in december 2021 vastgestelde begrotingswijziging en gebaseerd op het jaarprogramma 2021. De in november 2020 vastgestelde nieuwe verrekensystematiek leidt tot een herverdeling van de deelnemersbijdrage tussen de deelnemers. Daarnaast leidt de onderschrijding op het jaarprogramma (realisatie 93%) eveneens tot een aanpassing van de deelnemersbijdrage op deelnemersniveau. De deelnemersbijdrage aan het Ontwikkelprogramma betreft het restant van de incidentele bijdrage 2020, die in de jaarrekening 2020 op de post 'vooruit ontvangen bijdragen deelnemers' is geboekt.
De detaillering van de bijdragen door de verschillende deelnemers is uiteengezet in bijlage A.

3.3.2 LEGES

Tabel 11: De raming en realisatie van de leges in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inkomsten leges	223.000	223.000	190.037	-32.963

Per 1 januari 2014 zijn wij gemandateerd door de provincie inzake de inning en heffing van leges. Het betreft de leges voor de luchtvaart en de WABO. We dragen zorg voor de verrekening met de gemeenten (zij maken het bouwdeel van de provinciale WABO –vergunning) waarbij 70% van de geïnde WABO-leges bij ons in rekening worden gebracht door de gemeenten. Het innen van leges behoort tot onze structurele taak en wordt vanaf het jaar 2015 meegenomen in de begroting.
Het totaal aan legesopbrengsten blijft ca. € 33.000 achter ten opzichte van de raming door minder aantal aanvragen en lagere bouwkosten.

3.3.3 PROJECTEN EN MEERWERK

Tabel 12: De raming en realisatie van de projecten en meerwerk in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Werkzaamheden voor bevoegde gezagen (diverse projecten en meerwerk)	500.000	500.000	1.287.456	787.456

We hebben in 2021 in opdracht van onze deelnemers diverse projecten uitgevoerd. Voor deze projecten zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Bij het vaststellen van het jaarprogramma 2021 zijn ook afspraken gemaakt over het in rekening brengen van de extra inzet van onze BOA's en Luchtadviseurs en de overheveling van de financiering voor Externe Veiligheid. Tenslotte is ook het uit het jaarprogramma ontstane meerwerk op complexe toezichtszaken verantwoord onder deze post.
De ingebrachte projecten en het meerwerk voor 2021 zijn de onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 13: Overzicht van de ingebrachte projecten en meerwerk in 2021

Projecten en meerwerk	
BRZO-taken	181.670
Complexe TZ-zaken en extra werk BG	262.444
Adviseringen en vergunning verlening Externe Veiligheid	128.418
Plan van aanpak provinciale bedrijven	198.730
Windturbine parken 2021	53.804
Extra uren BOA 2021	142.763
Extra uren Luchtadvies 2021	39.775
Uitvoerings- en handhavingsstrategie Drenthe	34.500
Geluidzone Bargermeer	14.726
Register Externe Veiligheid	14.393
Extra energietoezicht	52.102
Bouwstenen milieu	10.892
ZZS stoffen	18.792
WOB verzoeken	77.849
Pilot LOS Borger-Odoorn	25.723
Overige projecten	30.876
Totaal	**1.287.456**

3.4 TOELICHTING LASTEN

3.4.1 PERSONEELSLASTEN

De personeelslasten bestaan uit de loonsom, inhuur en overige personeelskosten. In 2021 stijgen de gemaakte kosten voor de inhuur circa € 33.000 boven de onderschrijding op de loonsom uit. Om de totale opgave van het jaarprogramma, de extra projecten en het Ontwikkelprogramma te kunnen realiseren is extra ingehuurd. De inzet van het vaste personeel voor het realiseren van de externe projecten en meerwerk levert budget op om extra te kunnen inhuren. De overschrijding op de inhuur wordt volledig tenietgedaan door een onderschrijding op de overige personeelskosten (reiskosten, opleidingen en algemene kosten), met name als gevolg van de COVID-19 pandemie. De verplichtingen voor de nieuw afgesloten CAO SGO 2021-2022 zijn verwerkt in de exploitatie.

3.4.1.1 Loonsom

De loonkosten worden gemaakt voor de vaste formatie. Onze vaste formatie bestaat uit zowel de medewerkers die betrokken zijn in het primaire proces als de ondersteunende functies. Het gerealiseerde bedrag voor lonen is lager dan begroot als gevolg van niet (of later) ingevulde vacatureruimte en het invullen van deze vacatureruimte door inhuur van personeel. De frictiekosten personeel betreffen de extra gemaakte kosten voor maatwerkafspraken om te komen tot het beëindigen van het dienstverband met een aantal personeelsleden en het betalen van WW-uitkeringen aan ex-personeelsleden. Ter dekking is een gedeelte van het beschikbare bedrag van de post ‘Onvoorzien’ gebruikt.

Tabel 14: De raming en realisatie van de loonsom in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Lonen primair	8.721.000	8.427.127	8.107.713	319.414
Lonen overhead	1.860.500	2.042.000	2.054.458	-12.458
Frictiekosten personeel	-	55.000	27.645	27.355
Mutatie verlofstuwmeer	-	-	-43.173	43.173
Ontvangen loonkosten compensatie	-	-	-124.314	124.314
Totale loonsom	**10.581.500**	**10.524.127**	**10.022.329**	**501.798**

3.4.1.2 Inhuur

Tabel 15: De raming en realisatie van de inhuur in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inhuur primair	410.000	737.000	2.054.119	-1.317.119
Inhuur overhead	214.500	100.000	95.257	4.743
Doorbelasting personeel aan projecten	-500.000	-500.000	-1.278.030	778.030
Totale inhuur	**124.500**	**337.000**	**871.346**	**-534.346**

De kosten voor inhuur zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt omdat wij deels eigen medewerkers inzetten voor de uitvoering van de projecten en het ontwikkelprogramma en vervolgens inhuren om de eigen medewerkers te vervangen. Daarnaast is er ingehuurd om (tijdelijke) vacatureruimte op te vullen. Op basis van de urenregistratie is een adequate onderbouwing beschikbaar van de bestede en toe te rekenen uren.

3.4.1.3 *Overige personeelskosten*

Tabel 16: De raming en realisatie van de overige personeelskosten

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Thuiswerkfaciliteit	-	30.000	97.197	-67.197
Reiskosten	318.500	318.500	130.006	188.494
Opleidingen	211.750	211.750	87.013	124.737
Algemene kosten	211.750	211.750	164.173	47.577
Totale overige personeelskosten	**742.000**	**772.000**	**478.389**	**293.611**

De onderschrijding op de overige personeelskosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten als gevolg van de COVID-19 pandemie. Sinds maart 2020 werken de meeste van onze personeelsleden thuis en zijn er geen reisbewegingen meer tussen de kantoren in Emmen en Assen. Voor wat betreft de opleidingen zijn een aantal opleidingen opgeschort en is er vooral veel tijd besteed (ruim 4.500 uur) aan interne opleidingen ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Voor het inrichten van een ARBO-verantwoorde thuiswerkplek is een vergoeding beschikbaar gesteld en zijn eveneens de kosten van de eenmalige onkostenvergoeding vanuit de nieuw afgesloten CAO-SGO opgenomen.

3.4.2 BEDRIJFSVOERINGSKOSTEN

De geraamde en gerealiseerde bedrijfsvoeringskosten zijn in onderstaand overzicht uiteengezet.

Tabel 17: De raming en realisatie van de bedrijfsvoeringskosten in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Materieel (Toolbox)	30.000	30.000	13.933	16.067
Packagedeal gemeente Emmen en Provincie Drenthe	1.550.000	1.550.000	1.624.781	-74.781
Huur zaaksysteem/Licentie LOS	161.000	161.000	194.080	-33.080
Overige licentie- en ICT kosten	267.000	267.000	256.594	10.406
Overige bedrijfskosten	268.250	268.250	284.603	-16.353
Totale overige bedrijfsvoeringskosten	**2.276.250**	**2.276.250**	**2.373.990**	**-97.740**

Hieronder worden de grootste posten en de oorzaak achter eventuele afwijkingen bij deze posten nader toegelicht.

3.4.2.1 *Toolbox*

In 2021 zijn de onderhouds- en vervangingskosten ten behoeve van het overgekregen materieel lager dan begroot. In de komende jaren zal er ook nieuwe apparatuur worden aangeschaft waardoor de verwachting is dat het budget op deze post benut wordt.

3.4.2.2 *Packagedeal met gemeente Emmen en provincie Drenthe*

In de packagedeal verzorgen de provincie Drenthe en de gemeente Emmen voor een vaste prijs een gezamenlijk pakket diensten aan ons. Dit betreft huisvesting, ICT, archief en advies. In deze packagedeal is een indexering overeengekomen op basis van het daarvoor geldende gemeentelijke en provinciale indexcijfer. Voor de huur van de kantoortuinen en de facilitaire dienstverlening in deze gebouwen is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten voor de jaren 2021 en 2022, met een optie voor een verlenging voor 2023. De overschrijding op deze post ten opzichte van de begrotingswijziging wordt veroorzaakt door de extra ICT-kosten in verband met het versneld invoeren van het laptopconcept door het thuiswerken.

3.4.2.3 *Huur zaaksysteem/licentie LOS*

De aanschaf van ons zaaksysteem LOS is in 2016 samen met de ODG gedaan. Sindsdien werden de licentiekosten van het LOS verdeeld op basis van het aantal gebruikers en was de verhouding ODG-RUD 58/42. De afgelopen 2 jaar is het aantal gebruikers bij de RUD toegenomen, waardoor er een 51/49 verhouding is ontstaan. Dit levert ten opzichte van de begrote kosten een nadeel op van € 33.000 .

3.4.2.4 *Overige bedrijfsvoeringskosten*

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 18 : Specificatie van de overige bedrijfskosten

Overige bedrijfskosten	
Abonnementen	12.295
Afschrijvingskosten inventaris	12.935
Arbokosten	81.024
Bankkosten	2.023
Communicatie	5.440
Advertentiekosten	9.115
Lidmaatschap	35.510
Verzekeringen	81.484
Juridische Zaken	19.484
Accountantskosten	20.000
OR	5.291
Totaal	**284.603**

In totaal wordt deze post ten opzichte van de begrotingswijziging overschreden met € 16.000. Er is met name op de posten Arbokosten (inclusief verzuimbegeleiding), Verzekeringen en Lidmaatschap een toename in de kosten.

3.4.3 LEGESKOSTEN

Tabel 19: Raming en realisatie van de legeskosten in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Legeskosten	173.000	173.000	134.310	38.690

De baten met betrekking tot de leges worden verantwoord onder de post ‘projectbaten’. De kosten voor de leges zijn, net zoals de legesbaten, lager dan begroot. Dit is het gevolg van minder aantal bouwaanvragen en lagere bouwkosten dan verwacht.

3.4.4 PROJECTKOSTEN LOS

Tabel 20: raming en realisatie van de projectkosten LOS in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten LOS	150.000	150.000	149.992	8

De post projectkosten betreft kosten die in gezamenlijkheid met de ODG worden gemaakt zoals een coördinator voor het functioneel beheer, een projectsecretaris en extra gemaakte kosten door Genetics (o.a. de implementatie van Powerbrowser). Aangezien de samenwerking met de ODG in dit project is opgezegd zijn de werkelijke kosten over 2021 aanzienlijk lager uitgevallen en bedragen circa € 36.000. Het verschil van € 114.000 is opgenomen op de balans als Nog te besteden projectkosten LOS en dit zal onder andere worden gebruikt om het inrichtingenbestand om te zetten naar milieubelastende activiteiten in het kader van de Omgevingswet.

3.4.5 PROJECTKOSTEN

Tabel 21: Raming en realisatie van de projectkosten in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten	500.000	500.000	1.287.456	-787.456

Naast de reguliere taken die in het jaarprogramma zijn opgenomen, voeren wij ook een aantal additionele projecten uit voor de deelnemers. Er zijn meer uren gerealiseerd dan begroot, maar deze uren zijn gedeclareerd bij de betreffende deelnemers, waardoor de projectkosten volledig zijn gedekt. In totaal zijn er in 2021 ca 13.000 uur gedeclareerd. De projecten staan opgesomd in de tabel bij de projectbaten.

3.4.6 PROJECTKOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA

Tabel 22: Raming en realisatie van het Ontwikkelprogramma in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	290.000	205.201	84.799

Zie voor een uitgebreide toelichting en verantwoording van de gemaakte kosten blz. 25 e.v. van de jaarrapportage.

3.4.7 ONVOORZIEN

Tabel 23: Raming en realisatie van Onvoorzien in 2021

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	-	-	-

Het begrote bedrag voor 'Onvoorzien' van € 125.000 is in 2021 gebruikt voor de dekking van de gemaakte frictiekosten, de thuiswerkvergoeding en het project digitalisering van het Ontwikkelprogramma.

3.4.8 ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening worden gemaakt.
Binnen onze begroting is in 2021 sprake van de programma's : Milieu-regulier, Milieuprojecten en leges, Ontwikkelprogramma en Overhead. Analyse van begrotingsrechtmatigheid dient plaats te vinden op het programmaniveau. Binnen een programma moeten de totale lasten in ogenschouw worden genomen. In paragraaf 1.1 is een overzicht opgenomen van de totale baten en lasten per programma en in paragraaf 3.3 en 3.4 is een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting.
Daarmee voldoen wij aan de eis van begrotingsrechtmatigheid.

3.5 ONZE BALANS

	Ultimo 2021	Ultimo 2020
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	29.927	33.749
Financiële vaste activa	0	0
Totaal vaste activa	29.927	33.749

Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.493.386	694.716
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar	2.912.343	3.717.009
Overige vorderingen	924.303	28.098
Liquide middelen		
Banksaldi	80.704	187.791
Overlopende activa		
Overige overlopende activa	107.754	58.060
Totaal vlottende activa	**5.518.490**	**4.685.674**
TOTAAL ACTIVA	**5.548.418**	**4.719.423**

	Ultimo 2021	Ultimo 2020
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	**334.546**	**91.317**
Algemene reserve	15.447	15.449
Bestemmingsreserve	45.886	157.906
Gerealiseerd resultaat	273.213	-82.037
Voorzieningen		
Voorzieningen voor personeelskosten	0	196.089
Totaal vaste passiva	**334.546**	**287.406**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige schulden	1.472.802	1.567.674
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	1.497.995	1.255.340
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van laste van volgende begrotingsjaren	2.243.074	1.609.004
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0	0
Totaal vlottende passiva	**5.213.872**	**4.432.018**
TOTAAL PASSIVA	**5.548.418**	**4.719.423**

3.6 TOELICHTING OP DE BALANS

3.6.1 VASTE ACTIVA

3.6.1.1 Materiële vaste activa

Tabel 24: Materiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2021	(des)investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Inventaris	33.749	9.113	12.935	29.927

In 2020 en 2021 zijn er ten behoeve van het thuiswerken bureaustoelen aangeschaft. Deze bureaustoelen worden in bruikleen gegeven aan de medewerkers en worden weer ingeleverd bij uitdiensttreding. De afschrijvingstermijn bedraagt 3 jaar.

3.6.2 VLOTTENDE ACTIVA

3.6.2.1 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Tabel 25: De uitzettingen met een looptijd tot 1 jaar

	Boekwaarde ultimo 2021	Oninbaarheid	Balanswaarde ultimo 2021	Balanswaarde ultimo 2020
Vorderingen op openbare lichamen	1.493.386	-	1.493.386	694.716
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.912.343	-	2.912.343	3.717.009
Overige vorderingen	924.303	-	924.303	28.098
Totaal uitzettingen	**5.330.032**	**-**	**5.330.032**	**4.439.823**

Het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren voor de RUD Drenthe bedraagt € 250.000 euro per dag.

De vorderingen op openbare lichamen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 26: Specificatie van de vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen	
Uitgevoerde externe projecten 2021	909.249
Door te schuiven BTW latende organisaties 2021	416.060
Overige	168.077
Totaal	**1.493.386**

De overige vorderingen bestaan uit de volgende posten:

Tabel 27: Specificatie van de overige vorderingen

Overige vorderingen	
Debiteuren	923.714
Vordering op derden	-
Overige	589
Totaal	**924.303**

3.6.2.2 Liquide middelen

Tabel 28 : Overzicht van de liquide middelen

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
BNG betaalrekening	80.704	187.791
Totaal liquide middelen	**80.704**	**187.791**

3.6.2.3 Overlopende activa

Tabel 29: Overzicht van de overlopende activa

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	107.754	58.060
Totaal overlopende activa	**107.754**	**58.060**

De post vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen wordt als volgt gespecificeerd:

Tabel 30: Specificatie van vooruitbetaalde bedragen

Vooruitbetaalde bedragen	
Vooruitbetaalde facturen	62.016
Vooruitbetaalde Licenties	45.738
Totaal	**107.754**

3.6.3 VASTE PASSIVA

3.6.3.1 Eigen vermogen

Tabel 31: Overzicht van het eigen vermogen

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
Algemene reserve	15.447	15.449
Bestemmingsreserve	45.886	157.906
Gerealiseerd resultaat	273.213	-82.037
Totaal eigen vermogen	**334.546**	**91.317**

3.6.3.2 Verloop van reserves

Het verloop in 2021 wordt in tabel 54 per reserve weergegeven.

Onder "Gerealiseerd resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het boekjaar. Onder de onttrekkingen staan de verminderingen vermeld waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.
Bij de behandeling van de jaarstukken 2020 in het Algemeen Bestuur is afgesproken dat de deelnemers bij zullen dragen aan het negatieve resultaat. Hiervoor hebben zij een nota gekregen, waardoor de Algemene reserve weer op hetzelfde niveau als ultimo 2019 is gebracht.

De bestemmingsreserve van € 157.906 is gevormd in 2016 ter grootte van € 275.000. Deze bestemmingreserve heeft als bestemming: “de doorontwikkeling van de organisatie RUD Drenthe”. In 2021 is hier een bedrag aan onttrokken voor de realisatie van het Ontwikkelprogramma van € 112.020, zodat er per balansdatum nog een bedrag beschikbaar is van € 45.886 voor de uitvoering van het Ontwikkelprogramma 2022.

Tabel 32: Overzicht van het verloop van de reserves

	Boekwaarde ultimo 2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering	Boekwaarde ultimo 2021
Algemene reserve	15.449	82.036		-82.037	-	15.447
Bestemmingsreserve	157.906	-	112.020	-	-	45.886
Gerealiseerd resultaat	-82.037	273.213	-	82.037	-	273.213
Totaal	**91.317**	**355.249**	**112.020**	**-**	**-**	**334.546**

3.6.3.3 Voorzieningen

Tabel 33: Overzicht van de voorziening voor personeelskosten

	Boekwaarde ultimo 2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde ultimo 2021
Voorziening voor personeelskosten	196.089	-	31.328	164.760	-
Totaal voorzieningen	**196.089**	**-**	**31.328**	**164.760**	**-**

De voorziening is in 2017 gevormd om personeelskosten die hun oorsprong hebben in het boekjaar, maar die wel in de twee opvolgende jaren zullen worden gemaakt te dekken. In 2021 is de voorziening aangewend voor een bedrag van € 164.760 en is er een vrijval geboekt van € 31.328.

3.6.4 VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Tabel 34: Overzicht van de vlottende passiva

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.472.802	1.567.674
Overlopende passiva	3.741.069	2.864.343
Totaal vlottende passiva	**5.213.872**	**4.432.018**

De in de balans opgenomen kortlopende schulden (met een rente typische looptijd korter dan één jaar) kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Tabel 35: Overzicht van de kortlopende schulden

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
Overige schulden	1.472.802	1.567.674
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**1.472.802**	**1.567.674**

De post 'overige schulden' kan als volgt worden uiteengezet:

Tabel 36: Specificatie van de post overige schulden

Overige schulden	
Nabetaling lonen	565
Loonbelastingheffing december 2021	651.696
BTW 4e kwartaal	8.740
Reperatie WW	23.346
Uitvoering bodemsaneringsprojecten gemeente Emmen	184.561
Uitvoering bodemsaneringsprojecten provincie Drenthe	108.077
Crediteuren	495.816
Totaal	**1.472.802**

Per 1 januari 2014 heeft de Provincie Drenthe de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten aan ons overgedragen. De bodemsaneringsprojecten zijn niet opgenomen in onze begroting en worden uitgevoerd voor rekening en risico van de Provincie Drenthe. In de jaarrekening van de Provincie worden de baten en de lasten verantwoord van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten op basis van onze projectverantwoordingen. In onze jaarrekening worden de baten en de lasten van de bodemsaneringsprojecten zelf (de directe kosten) verantwoord. Op de balans staat het saldo van gemaakte projectkosten en daar tegenover ontvangen voorschotten van de Provincie. De BTW wordt voor 100% doorgeschoven naar de Provincie Drenthe.
Per 1 oktober 2017 heeft de gemeente Emmen tevens de uitvoering van de bodemsanerings-projecten aan ons overgedragen. De uitvoering en de verwerking van deze bodemsaneringsprojecten vinden op dezelfde voorwaarden en condities plaats als de bodemsaneringsprojecten voor de Provincie Drenthe.
In bijlage C is een nadere detaillering van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten uiteengezet.

3.6.4.1 *Overlopende passiva*

De specificatie van de post 'overlopende passiva' is als volgt.

Tabel 37: Overzicht van de overlopende passiva

	Boekwaarde ultimo 2021	Boekwaarde ultimo 2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.497.995	1.255.340
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.243.074	1.609.004
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	-
Totaal overlopende passiva	**3.741.069**	**2.864.343**

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 38: Specificatie van in 2021 opgebouwde verplichtingen tot betaling in een volgend begrotingsjaar

Verlofstuwmeer	392.821
Kosten zaak systeem LOS 4e kwartaal 2021	55.097
Nog te besteden projectkosten LOS	114.000
Reiskosten personeel december 2021	13.465
Leges	9.861
Accountantskosten 2021	11.350
Inhuur personeel	244.903
Package-deal gemeente Emmen 4e kwartaal 2021	341.963
CAO verplichting 2021	167.315
Overige personeelskosten	105.514
Licentiekosten	16.690
Overige	25.016
Totaal	**1.497.995**

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden uiteengezet:

Tabel 39: Overzicht van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo ultimo 2020	Ontvangen bedragen in 2021	Bestede bedragen in 2021	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Saldo ultimo 2021
Vooruitontvangen bijdragen deelnemers	1.552.964	2.213.713	1.552.964	-	2.213.713
Vooruitontvangen subsidie van de Energieproject	5.456		924	-	4.532
Vooruitontvangen gelden projecten	50.583	2.537	28.292	-	24.828
Totaal van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**1.609.004**	**2.216.250**	**1.582.180**	**-**	**2.243.074**

In het jaar 2015 is een subsidie ontvangen van de VNG. Dit betreft een ondersteuningsbijdrage energiebesparingsaanpak voor bedrijven. In het jaar 2017 zijn er in het kader van dit project tevens

gelden ontvangen vanuit de EED richtlijn € 135.364 en vanuit de Omgevingsdienst.nl ad € 74.650. Door de gemeenten zijn de via het Gemeentefonds ontvangen bijdragen voor 'Informatieplicht energiebesparende maatregelen' en 'EED-gelden' beschikbaar gesteld. Van de ontvangen gelden is nog een restant van € 4.532 aangemerkt als vooruit ontvangen subsidie en hiervoor zullen in 2022 verdere werkzaamheden worden verricht.
Onder de vooruit ontvangen gelden projecten is een restantbedrag van € 24.828 opgenomen voor door deelnemers ontvangen projectgelden waarvoor in 2022 nog werkzaamheden verricht zullen worden. Het betreft de projecten Geluidzone Bargermeer en Asbestdaken.

3.6.5 NIET UIT BALANS BLIJKENDE BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

We zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

3.6.5.1 Dienstverleningsovereenkomst

We hebben de dienstverleningsovereenkomst met de Provincie Drenthe en de gemeente Emmen verlengd voor een periode van 2 jaar (tot en met het jaar 2022) voor de huisvesting en de facilitaire dienstverlening. De totale kosten voor het jaar 2021 bedragen € 1.574.781. In de DVO is een stilzwijgende verlenging voor 2023 opgenomen.

3.6.5.2 Gebruikersovereenkomst zaaksysteem LOS

Samen met de ODG zijn wij in het jaar 2015 met Genetics een vergoeding overeengekomen voor het gebruik van het zaaksysteem LOS waarbij sprake is van een vaste totaalprijs voor de RUD Drenthe van € 1.449.663. Betaling vindt plaats in maandelijkse vaste termijnen. Genoemde overeenkomst heeft een looptijd van 7 jaar en 9 maanden en is aangevangen op 4 december 2015 en eindigt derhalve van rechtswege per 3 september 2023.

3.6.5.3 Operationele leasecontracten

Tabel 40: Overzicht van de operationele leasecontracten

Voertuig	Startdatum	Aantal maanden resterend	Leasebedrag per maand
Operational lease K-644-SR	3-3-2021	50	€ 495,95
Operational lease K-643-SR	3-3-2021	50	€ 495,95
Operational lease L-576-KP	16-6-2021	53	€ 344,45
Operational lease L-577-KP	16-6-2021	53	€ 344,45

3.6.5.4 Accountant

In 2021 zijn wij een nieuw contract aangegaan met HZG-Accountants voor de duur van 3 jaar. Het contractbedrag bedraagt per jaar € 19.350 (excl. BTW). In 2024 moet een nieuw contract afgesloten worden.

3.6.5.5 Licenties Digitale checklisten

We zijn per 1 september 2020 een contract aangegaan met Digitale Checklisten inzake het ontzorgen van de RUD Drenthe m.b.t. het opstellen en het bijhouden van checklisten voor milieu, asbest,

vuurwerk en bodem. De licentiekosten bedragen € 49.695 per jaar. Het contract eindigt op 31 augustus 2025.

4 BIJLAGEN

4.1 BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2021

In de AB-vergadering van 12 november 2020 is besloten om vanaf het jaar 2020 onderling te gaan verrekenen op basis van gerealiseerde productie. In onderstaande tabellen is de verrekening voor 2021 opgenomen. Het betreft de realisatie van de uren van de Drentse Maat, de Niet-Drentse Maat en de uren van de Administratieve ondersteuning. De uren zijn verrekend tegen een tarief van € 97,69.

Deelnemer	Uren Jaar-programma 2021	Deelnemers % Jaarpro-gramma	Werkelijke uren 2021	Afwijking 2021	Verschil jaarprogram ma in uren	Verdeling onder productie	Te verrekenen uren	Verschil jaarprogramma uren * € 97,69	
Gemeente Aa en Hunze	4.710	3,27%	5.135	109,02%	425	326	751	€ 73.404	Bijbetalen
Gemeente Assen	10.289	7,15%	9.075	88,20%	-1.214	713	-501	€ -48.928	Terug te ontvangen
Gemeente Borger-Odoorn	5.417	3,76%	5.837	107,75%	420	375	795	€ 77.692	Bijbetalen
Gemeente Coevorden	8.660	6,02%	8.808	101,71%	148	600	748	€ 73.077	Bijbetalen
Gemeente Emmen	28.455	19,77%	25.335	89,04%	-3.120	1.972	-1.147	€ -112.062	Terug te ontvangen
Gemeente Hoogeveen	11.481	7,98%	9.011	78,49%	-2.470	796	-1.674	€ -163.532	Terug te ontvangen
Gemeente Meppel	8.520	5,92%	6.838	80,26%	-1.682	591	-1.092	€ -106.638	Terug te ontvangen
Gemeente Midden-Drenthe	11.249	7,82%	10.627	94,47%	-622	780	158	€ 15.434	Bijbetalen
Gemeente Noordenveld	5.490	3,81%	4.880	88,89%	-610	381	-230	€ -22.434	Terug te ontvangen
Gemeente Tynaarlo	4.760	3,31%	4.930	103,56%	170	330	500	€ 48.805	Bijbetalen
Gemeente Westerveld	5.728	3,98%	5.942	103,73%	214	397	611	€ 59.652	Bijbetalen
Gemeente De Wolden	8.894	6,18%	7.604	85,50%	-1.290	616	-673	€ -65.759	Terug te ontvangen
Provincie Drenthe	30.256	21,02%	29.912	98,86%	-344	2.097	1.753	€ 171.289	Bijbetalen
Totaal	**143.909**	**100,00%**	**133.934**	**93,07%**	**-9.975**	**9.975**	**-0**	**€ -0**	

Deelnemer	Betaalde voorschotten	Afrekening 2021	Deelnemers-bijdrage 2021
Gemeente Aa en Hunze	€ 460.100	€ 73.404	€ 533.504
Gemeente Assen	€ 1.005.089	€ -48.928	€ 956.161
Gemeente Borger-Odoorn	€ 529.164	€ 77.692	€ 606.856
Gemeente Coevorden	€ 845.959	€ 73.077	€ 919.036
Gemeente Emmen	€ 2.779.649	€ -112.062	€ 2.667.587
Gemeente Hoogeveen	€ 1.121.530	€ -163.532	€ 957.999
Gemeente Meppel	€ 832.283	€ -106.638	€ 725.645
Gemeente Midden-Drenthe	€ 1.098.867	€ 15.434	€ 1.114.302
Gemeente Noordenveld	€ 536.295	€ -22.434	€ 513.861
Gemeente Tynaarlo	€ 464.984	€ 48.805	€ 513.789
Gemeente Westerveld	€ 559.544	€ 59.652	€ 619.196
Gemeente De Wolden	€ 868.817	€ -65.759	€ 803.058
Provincie Drenthe	€ 2.955.581	€ 171.289	€ 3.126.870
Totaal	**€ 14.057.863**	**€ -0**	**€ 14.057.863**

Opmerking: De berekende bijdragen per deelnemer betreffen de afrekening van de realisatie van het jaarprogramma en de bijdrage in de onderproductie. In deze bijdragen zijn de aanvullende opdrachten, het opgedragen meerwerk, de benodigde BOA-uren, de opgedragen luchtadvisering en de afrekening externe veiligheid niet opgenomen. Deze worden in de individuele rapportage per deelnemer verantwoord.

4.2 BIJLAGE B: WNT-VERANTWOORDING 2021 RUD DRENTHE

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op RUD Drenthe. Het voor de RUD Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

- Bezoldiging topfunctionaris

bedragen x € 1	**M. Heidekamp-Prins**
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.376
Beloningen betaalbaar op termijn	20.316
Subtotaal	*129.692*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	129.692
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2020	
bedragen x € 1	**M. Heidekamp-Prins**
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.478
Beloningen betaalbaar op termijn	19.173
Subtotaal	*127.651*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
Totale bezoldiging	127.651

- Toezichthoudende topfunctionarissen.

Kalenderjaar 2021

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband	Beloning
Gedeputeerde J.N. Kuipers	Lid AB/DB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder K. Dekker	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Burgemeester K. Loohuis	Lid AB	01/01/2021-09/02/2021	0	0
Wethouder J. Zwiers	Lid AB	10/02/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid DB	18/11/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid DB	01/01/2021-05/10/2021	0	0
Wethouder J. Westendorp	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder R. Kraaijenbrink	Lid AB/DB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder H. Doeven	lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0
Wethouder G. Hempen-Prent	Lid AB	01/01/2021-31/12/2021	0	0

Kalenderjaar 2020

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde J.N. Kuipers	Lid AB/DB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder K. Dekker	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder E. Slomp	Lid AB	01/01/2020-07/07/2020	0	0
Burgemeester K. Loohuis	Lid AB	08/08/2020-31/07/2020	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid AB/DB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder J. Westendorp	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder R. Kraaijenbrink	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder R. Kraaijenbrink	Lid AB/DB	06/04/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder H. Doeven	lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0
Wethouder G. Hempen-Prent	Lid AB	01/01/2020-31/12/2020	0	0

Voor alle (top)functionarissen geldt dat het geldende beloningsmaximum over het jaar 2021 niet is overschreden. De RUD Drenthe heeft voldaan aan de WNT.

4.3 BIJLAGE C: DETAILLERING BODEMSANERINGSPROJECTEN

Bodemsaneringsprojecten Provincie Drenthe	Project-nummer	Saldo per 31 december	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voorschotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december
Paul Krugerstraat/Nijlandstraat Assen	18001368	803	-803	150.000	240.145	-90.145
Westdorperstraat 12, Borger	18001444	1.140	-1.140	-	-	-
Noordzijde 107-109 Gasselternijveensemond	18001626	-8.690	8.690	10.000	10.212	-212
Evenblij Hoogeveen	18001640	-22.982	22.982	20.000	33.545	-13.545
Schoolstraat Hoogeveen	18001644		-	5.000		5.000
Franklinstraat 1, Hoogeveen	18001689		-	20.000	14.260	5.741
Fabrieksweg cofinanciering Hoogeveen	18001717	50	-50	2.500	-	2.500
1ste Energieweg 7-11 Roden	18001746	2.000	-2.000	1.500	1.100	400
BOLHUISGAT, Vries; nazorg; monitoring/Tyr	18001763				369	-369
Van Wijk en Boerma Vries Tynaarlo	18001764	3.042	-3.042	180.000	12.742	167.259
Parallelweg 27 Holwert Coevorden	18001944	-13.794	13.794	120.000	89.676	30.324
Brugstraat, Hoogeveen	18001956	4.561	-4.561	5.000	3.965	1.035
Bisschopswijk, Nieuw Roden	18001973	-10.337	10.337	-	3.344	-3.344
"Ellenbeek" Weiteveen	18001981	1.800	-1.800	-	10.329	-10.329
VAMweg 7, Dak van Drenthe, Wijster	18001983	-20.900	20.900	-	8.629	-8.629
Vriezerhoek (zandwinning Ubbena), Assen	18001984		-	7.000	3.386	3.615
Kleine Marktstraat 6-8, Assen	18001985	8.000	-8.000	120.000	-	120.000
Drogterweg 7, Zuidwolde	18001986	31.480	-31.480	50.000	63.779	-13.779
Riegshoogtendijk 222, Kerkenveld	18001987		-	50.000	8.416	41.584
W. Moesweg 17a, Veeningen	18001988		-	50.000	28.700	21.300
BIO Oude Schietbanen	18002155		-	15.000	3.901	11.099
BIO Diffuus lood	18002154		-	5.000		5.000
BIO Spoedlocaties	18002137	68.360	-68.360	20.000	117.680	-97.680
BIO Gebiedsgerichte aanpak Hoogeveen	18002142	19.086	-19.086	50.000	70.801	-20.801
BIO Gebiedsgerichte aanpak Coevorden	18002143	191	-191	-	-	-
BIO Gebiedsgerichte aanpak Assen	18002145	642	-642	10.000	5.888	4.113
BIO Diverse samenwerkingsprojecten verbred	18002146	20.000	-20.000	-	-	-
BIO PFOA Onderzoek	18002147	-	-	50.000	29.500	20.500
BIO Kennisverwerving,-verbreding,-doorwerkir	18002148	-25.250	25.250	-	-	-
BIO Digitalisering	18002149	11.500	-11.500	20.000	79.052	-59.052
BIO Overgang omgevingswet	18002150	-39.730	39.730	-	4.500	-4.500
BIO Opruimen afval	18002156				9.007	-9.007
Saldo per 31 december 2021		**30.971**	**-30.971**	**961.000**	**852.923**	**108.077**

Bodemsaneringsprojecten Gemeente Emmen	Project-nummer	Saldo per 31 december 2020	Afrekening saldo gemeente	Gemaakte kosten 2021	Saldo per 31 december 2021
EM Bio actief bodembeheer-bodeminformatie	78005	-20.000	20.000	21.793	-21.793
Project 0002 VOCL Emmen centrum EER	78006	-122.615	122.615	150.865	-150.865
EM Zincoat	78009	-50.580	50.580	-	-
Gero 1ste Kruisdiep	78010	-15.209	15.209	3.408	-3.408
Revitalisering Bargermeer	78011	-	-		-
Project-0452 Gat van Reef Schoonebeek	78013	-44.145	44.145	6.854	-6.854
Ondergrond (ISV bodemsanering) incl GGB	78126	-29.246	29.246	3.770	-3.770
Overige kosten inzake bodemtaken				2.750	-2.750
Ontvangen voorschotten		576.317	-576.317	-374.000	374.000
Saldo per 31 december 2021		**294.522**	**-294.522**	**-184.561**	**184.561**

4.4 BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
T.a.v. de heer J. Otter, voorzitter
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum: 28 maart 2022
Kenmerk: 2022.076
Onderwerp: Accountantsverslag controle jaarrekening 2021

Geacht bestuur,

Zoals u inmiddels van ons gewend bent, voeren wij in opdracht van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (verder aangeduid als: RUD) de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2021 uit. Onze opdracht bevestigen we door middel van ondertekening van een (jaarlijks terugkerende) opdrachtbevestiging met daarin een aantal formele aspecten in relatie tot onze opdracht en de communicatie daarover. Net als voorgaande jaren hebben we in de loop van het jaar 2021 de interim-controle uitgevoerd. Daarover hebben wij op 4 november 2021 een managementletter uitgebracht met daarin onze bevindingen en adviezen.

In het accountantsverslag rapporteren wij over de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole en een aantal formele aspecten rondom de controle. Dit verslag vormt samen met de controleverklaring het sluitstuk van de accountantscontrole over het boekjaar 2021. Een concept van dit verslag is afgestemd met de organisatie.

Dit accountantsverslag is als volgt ingedeeld:
1. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag
2. Actuele ontwikkelingen
3. Controle proces en beeld van de interne beheersing
4. Bevindingen en overige aandachtspunten
5. Resultaatanalyse
6. Balans / vermogenspositie
7. Materialiteit en oordeel
8. Verplichte rapportageonderdelen
9. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de medewerking die we bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben gekregen en we hopen dat deze rapportage u ondersteunt bij het vormen van een oordeel over uw bedrijfsvoering en de bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken.

LAAN CORPUS DEN HOORN 200 - POSTBUS 8006 - 9702 KA GRONINGEN - 050 21 13 660

HZG ACCOUNTANTS & ADVISEURS IS EEN HANDELSNAAM VAN HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP B.V. KVK NR. 55667945

1. DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN IN EEN OOGOPSLAG

Onderwerp	Bevindingen
Ons oordeel over de jaarrekening	We verstrekken bij de jaarstukken 2021 van de RUD een controleverklaring met een goedkeurend oordeel voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.
Resultaat en vermogenspositie, continuïteit van de organisatie	De RUD is een maatschappelijke instelling zonder winstoogmerk. Het resultaat over het boekjaar komt uit op € 273.000 positief. Begroot was een kleine plus van € 8.000. Inclusief het resultaat over 2021 komt het eigen vermogen ultimo 2021 uit op € 335.000. Op een totaal aan lasten van ongeveer € 15,5 miljoen is dat een buffer van ruim, 2%. De RUD is een gemeenschappelijke regeling. Op grond van die status komen eventuele tekorten die de RUD niet zelf kan afdekken in voorkomende gevallen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Daarmee is de continuïteit van de RUD gezekerd, tot het moment waarop de deelnemers besluiten de regeling te beëindigen.
Verslaggeving en WNT	Wij hebben vastgesteld dat de jaarstukken overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgesteld. Tevens is voldaan aan de WNT. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarstukken is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie.
Geïdentificeerde en niet gecorrigeerde controleverschillen	Er zijn geen niet-gecorrigeerde fouten in de jaarrekening achtergebleven.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Tijdens de controle hebben we met u van gedachten gewisseld over eventuele fraudegevallen, fraudesignalen en de kwaliteit van de interne beheersing. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. U heeft aan ons bevestigd dat in de organisatie dergelijke gevallen niet gemeld zijn.
Kwaliteit van de interne beheersing	Wij hebben tijdens de controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel.
Geautomatiseerde gegevensverwerking en dataveiligheid	In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen de waardering van de activa, de voorzieningen en de kortlopende schulden. Wij aanvaarden de gekozen methoden die voor de schattingen zijn gehanteerd.
Inkopen en aanbesteden	Wij hebben in onze controle geen significante afwijkingen van de aanbestedingswetgeving aangetroffen.

2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

2.1 COVID-19: digitaal werken als nieuwe realiteit

We kunnen er niet omheen, COVID-19 domineert de samenleving, lokaal, nationaal en internationaal. We hebben er allemaal mee te maken, zowel in de werkomstandigheden als thuis. Beperkingen in de bewegingsvrijheid, tijdelijke sluiting van het onderwijs en de horeca, avondklok, hybride werken, we hebben het in 2021 allemaal meegemaakt. Het hybride werken heeft inmiddels zijn plek gekregen in een meer permanente vorm dan oorspronkelijk gedacht. Dat dit hybride werken effecten heeft op zaken als de beveiliging van systemen en data is bij de RUD in beeld. Thuiswerken, digitaal overleg of digitale vergaderingen zijn een nieuwe en blijvende realiteit geworden. Meer dan voorheen vraagt dat aanpassingsvermogen van medewerkers maar ook van de organisatie om aan deze nieuwe wensen invulling te geven. Het ontwikkelen van thuiswerkbeleid is een prioriteit geworden, net als het anders organiseren van blijvende betrokkenheid bij de organisatie. De natuurlijke binding tussen collega's en de RUD is anders als je elkaar minder treft. In die context is het behouden van cultuur en betrokkenheid bij de organisatie een uitdaging geworden. Ook vraagt dit mogelijk om andere checks and balances in de werkprocessen en in de werk-privé-balans. Bewustwording van bijvoorbeeld nieuwe informatiebeveiligingsrisico's is blijvend relevant.

2.2 COVID-19 geen invloed op continuiteit RUD

De Covid-19 pandemie heeft in 2021 grote gevolgen gehad voor bedrijven, instellingen en burgers. Ook RUD heeft op tal van manieren met deze pandemie te maken gehad. De RUD is een gemeenschappelijke regeling. Gezien deze rechtsvorm zijn deelnemers aansprakelijk voor eventuele financiële tekorten en is er in de basis geen risico op discontinuïteit, dus ook niet als gevolg van COVID-19. Zolang de deelnemers niet de intentie hebben om de gemeenschappelijke regeling op te heffen, en van een dergelijke intentie is geen sprake, is de continuïteit een gegeven. U benoemt dat zelf ook in de jaarstukken.

2.3 Overgang rechtmatigheid verschoven naar 2022

In eerdere rapportages hebben wij u geïnformeerd over het voornemen van de rijksoverheid om de verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen nog nadrukkelijker bij het dagelijks bestuur van de organisatie te leggen, door het verplicht stellen van een rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. De invoering is doorgeschoven naar het boekjaar 2022, waarbij we moeten aantekenen dat de wetswijziging die dit moet formaliseren nog door de Kamer moet worden geaccordeerd. De commissie BBV heeft hieromtrent inmiddels een modeltekst gepubliceerd en tevens de Kadernota Rechtmatigheid 2022 uitgebracht.

Het algemeen bestuur krijgt de bevoegdheid om de grenzen vast te stellen waarboven er in de rechtmatigheidsverantwoording melding moet worden gemaakt van intern geconstateerde onrechtmatigheden en onduidelijkheden. De wetgever zal naar verwachting het maximum van deze grens leggen op 3% van de totale omvang van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Gemeten aan de omvang van de lasten van de RUD over 2021 (ongeveer € 15,5 miljoen) zou dat in uw geval neerkomen op een grens ongeveer € 465.000. Het algemeen bestuur is overigens bevoegd om deze grens lager vast te stellen.

Uiteraard kan er pas een rechtmatigheidsverantwoording worden opgesteld als daarvoor in de organisatie in voldoende mate het fundament is gelegd. Dat fundament bestaat uit een combinatie van een adequate procesinrichting en een zekere mate van interne controle om zichtbaar te kunnen maken dat de processen ook daadwerkelijk adequaat verlopen, en leiden tot rechtmatig handelen en betrouwbare informatie daarover.
De rechtmatigheidsverantwoording wordt, omdat het een onderdeel is van de jaarrekening, ook onderdeel van de accountantscontrole en zal met ingang van 2022 zijn inbegrepen in het accountantsoordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

De kaders en de regelgeving zijn inmiddels voldoende uitgekristalliseerd om de voorbereidingen te kunnen treffen. Dat vraagt afstemming tussen het (algemeen en dagelijks) bestuur en de organisatie. Met name als het gaat over de kaderstelling en informatievoorziening. Het gaat dan bijvoorbeeld over de vaststelling van het normenkader, diverse verordeningen, de verantwoordingsgrens, de wijze waarop de interne organisatie van de verantwoording is vormgegeven en eventuele tussentijdse informatievoorziening aan het algemeen bestuur. Wij hebben geconstateerd dat u nog stappen moet zetten om te kunnen voldoen aan de eisen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Dit betekent dat binnen de RUD een stelsel opgezet dient te worden waarbij het expliciet toetsen van processen zoals ten aanzien van de verstrekking van vergunningen, personeel, inkopen en aanbesteden ingeregeld moet worden. Dat betekent dat eerst een risicoanalyse moet plaatsvinden, een methodologie ontwikkeld moet worden en de organisatorische inbedding, onafhankelijk van de feitelijke uitvoering, een plaats moet krijgen. Tevens is het van belang om voldoende tijd beschikbaar te hebben voor de uitvoering van de controlewerkzaamheden, de evaluatie van de bevindingen en vertalen ervan naar de rechtmatigheidsverantwoording.

3. HET CONTROLEPROCES EN BEELD VAN DE INTERNE BEHEERSING

3.1 Het controleproces

De doelstelling van accountantscontrole is om te komen tot een uitspraak over de getrouwheid van de jaarrekening en de daarin opgenomen cijfers, alsmede de financiële rechtmatigheid ervan. Om die uitspraak te kunnen doen is een goed begrip van de processen binnen de organisatie essentieel.

Het controleproces bestaat in de basis uit de fasen “Interim-controle” en “Jaarrekeningcontrole”. Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit onze interim-controle rapporteren wij zoals bekend in de managementletter. De jaarrekeningcontrole leidt tot het nu voorliggende accountantsverslag en de controleverklaring die in de jaarrekening is opgenomen. De accountantscontrole is één van de instrumenten die het algemeen bestuur en het management van RUD ondersteunen in hun oordeelsvorming over de bedrijfsvoering en de interne beheersing.

De controle van de jaarstukken van RUD bevat op grond van wettelijke regels en de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS) van onze beroepsorganisatie NBA in hoge mate voorgeschreven aandachtsgebieden en werkzaamheden. In het lopende boekjaar voeren wij de interim-controle uit en richten ons daarbij op de wijze waarop processen zijn ingericht, risico’s zijn geïdentificeerd en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden beoordelen wij de opzet van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen. Processen die we bij de interim-controle onder meer onderzoeken zijn de informatievoorziening, het betalingsverkeer, factuurbehandeling, aanbestedingen en personele mutaties. Daarnaast besteden we aandacht aan de IT-omgeving, inclusief dataveiligheid, en de opbrengsten uit de verschillende producten.

Bij de jaarrekeningcontrole richten we ons meer op de cijfers en onderzoeken wij of de concept jaarrekening, zoals die door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur wordt verstrekt, deugdelijk is opgesteld en onderbouwd, dat de inrichting en presentatie voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat de waarderingsgrondslagen correct zijn toegepast en de toelichtingen adequaat en volledig zijn. Ook hebben wij vastgesteld dat de informatie in de programmaverantwoording en de paragrafen niet strijdig is met het beeld van de jaarrekening. Ten slotte is onderzocht of de baten, de lasten en de balansmutaties rechtmatig zijn, inclusief het opnemen van de vereiste gegevens inzake de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

3.2 Beeld van de interne beheersing

De RUD is een organisatie die de procesinrichting op praktische wijze heeft vormgegeven, rekening houdend met de schaalgrootte. Uiteraard is daarbij sprake van aandacht voor risico's in processen en voor het inregelen van beheersmaatregelen om deze risico's af te dekken.
De in de organisatie gemaakte procedureafspraken voldoen in opzet aan de eisen die daaraan vanuit het perspectief van accountantscontrole worden gesteld. De organisatie onderkent het belang van controle en de borging van het vier-ogenprincipe en is zich ervan bewust dat gezien de relatief kleine beheersomgeving, extra alertheid van belang blijft. Dit beeld is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren en er gaat in de dagelijkse procesgang weinig mis.

Er functioneert een onafhankelijke verbijzonderde interne controleur die wordt ingehuurd van de provincie Drenthe. Wij adviseren om op dit vlak de regie over de verbijzonderde interne controle meer in eigen hand te nemen.

4. BEVINDINGEN EN OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

4.1 Verslaggevingsregels nageleefd

De jaarstukken van de RUD moeten voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Deze regels zijn, zoals u weet, anders dan in het bedrijfsleven, zowel qua toerekening van baten en lasten, als ook in de presentatie. Het gaat uiteraard bij decentrale overheden en samenwerkingsverbanden niet om "geld verdienen", maar om de invulling van de maatschappelijke rol en functie. Daarom geven de verslaggevingsregels veel aandacht aan de beleidsverantwoording in het jaarverslag en aan de toetsing van de uitgaven aan de, door het bestuur ter beschikking gestelde, middelen in de begroting. Daarnaast mogen bepaalde verplichtingen, bijvoorbeeld het vakantiegeld, niet in de balans worden opgenomen en geldt er een verbod op het consolideren van verbonden partijen. Dat laatste is bij u overigens niet van toepassing, de RUD kent geen "dochtermaatschappijen".

Wij hebben ten aanzien van de inhoud van de jaarstukken en de presentatie van de cijfers in relatie tot de verslaggevingsregels geen significante tekortkomingen geconstateerd. De teksten in het jaarverslag zijn niet inconsistent met het beeld van de jaarrekening. Het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen, verbindt de inhoudelijke prestaties met de baten en de lasten. Het jaarverslag bevat de op grond van het BBV voorgeschreven onderdelen. De paragrafen bieden inzicht in een aantal onderdelen van de bedrijfsvoering alsmede het risicomanagement en de relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit. Daarmee zijn de jaarstukken een goed uitgangspunt voor de beeldvorming over de prestaties van de RUD over 2021.

4.2 Europees aanbesteden, alertheid blijft geboden

De Europese regelgeving kent een classificatie van leveringen en diensten (de zogenaamde CPV-code), waarmee de vergelijkbaarheid van transacties is vastgelegd. Dergelijke vergelijkbare (voorgenomen) transacties dienen te worden samengeteld om de waarde van de opdracht te bepalen die aan de Europese grenzen moet worden getoetst. Van belang is dan dat er aan de voorkant zoveel mogelijk inzicht is in de voorgenomen inkoopstromen. Een verplichtingenregistratie, contractenregister en inkoopstartformulieren zijn daarbij voorbeelden van instrumenten die kunnen worden gehanteerd. Om rechtmatigheid op inkopen inzichtelijk te maken, stelt u momenteel een rapportage achteraf op. Dit betreft een zogenaamde spendanalyse. Dit is een tijdrovende klus en dit betreft een analyse die slechts periodiek kan worden gemaakt. Deze analyse matched u met de lopende verplichtingen enerzijds en met de looptijd van de raamovereenkomsten zoals die afgesloten en op uw organisatie van toepassing zijn anderzijds.

De RUD haakt waar mogelijk aan bij aanbestedingstrajecten door aangesloten gemeenten en de Provincie Drenthe.

Op basis van uw spendanalyse constateren we dat er geen sprake is van afwijkingen van de aanbestedingsregels. De expertise die u op onderdelen nodig heeft voor de uitvoering van taken op dit gebied is schaars, maar ontslaat uw organisatie niet van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Vanuit onze waarnemingen hebben wij vastgesteld dat niet in alle gevallen een evaluatie, danwel analyse aan de verlenging ten grondslag ligt, bij overeenkomsten die niet onder één van de raamcontracten vallen. Vooralsnog overstijgen de lasten op cpv niveau niet de jaarschijf zoals we die kennen binnen het Europees aanbestedingsrecht, maar alertheid blijft geboden.

4.3 Betaalproces

In kleine organisaties is het betalingsproces een kwetsbaar proces. Wij verwachten in dit proces een adequate functiescheiding door middel van een strikte doorvoering en handhaving van het vier-ogen-principe. Medewerkers dienen immers niet zelfstandig betalingen te kunnen uitvoeren. In de basis heeft u hiervoor de randvoorwaarden geschapen, echter door recente ontwikkelingen binnen het team zijn de mogelijkheden bij en voor vervanging onder spanning komen te staan. Zowel uit oogpunt van functiescheiding als voortvloeiend uit de algemene voorwaarden van de bank, kan een gedeeld gebruik van een betaalpas geen oplossing zijn voor de kwetsbaarheden in de administratieve bezetting.

4.4 Opbrengstverantwoording

Ten aanzien van de deelnemersbijdragen hebben wij vastgesteld dat deze overeenkomstig de (gewijzigde) begroting zijn verantwoord in de jaarrekening.
Medio november 2020 heeft u besloten over te gaan op een nieuwe verrekensystematiek welke heeft geleid tot een herverdeling van de deelnemersbijdragen onderling. Ook de onderschrijding op het jaarprogramma (realisatie 93%) heeft effect op de toerekening aan de deelnemers.
Wij hebben op basis van onze werkzaamheden geen bevindingen.

5. RESULTAATANALYSE

De RUD is zoals bekend een organisatie zonder winststreven. De financiën zijn wel uiteraard degelijk van belang, maar dan vooral in relatie tot de maatschappelijke taken van de RUD. Daarbij is het de bedoeling van het bestuur en de organisatie dat deze maatschappelijke taken worden uitgevoerd binnen de financiële kaders die de aangesloten gemeenten daartoe stellen.

Het exploitatieresultaat over 2021 is uitgekomen op € 273.000 positief, tegenover een begroot resultaat van € 8.000 positief. Het resultaat over 2020 betrof een tekort van € 82.000.

De belangrijkste inkomsten komen van de deelnemers, in de vorm van de in de (gewijzigde) begroting vastgelegde deelnemersbijdrage (ruim € 14 miljoen) en additionele projecten. Waar de deelnemersbijdrage conform de afspraken gelijk is aan de begroting, vallen de baten uit projecten (bijna € 1,3 miljoen) fors hoger uit dan begroot (€ 0,5 miljoen). Overigens zien we hetzelfde beeld bij de projectkosten, zodat deze projecten per saldo neutraal door de exploitatie lopen.

Aan de kostenkant zien we dat de kosten voor het vaste personeel lager zijn dan begroot (later ingevulde vacatureruimte), maar dat wordt gecompenseerd door hogere kosten van inhuur. Componenten zoals reiskosten en kosten van opleidingen zijn mede als gevolg van Corona flink lager dan begroot, een patroon wat we uiteraard in de hele maatschappij terugzien.

Voor meer gedetailleerde informatie over afwijkingen tussen begroting en realisatie verwijzen we u naar de jaarstukken.

6. BALANS/VERMOGENSPOSITIE

De ontwikkeling in het eigen vermogen van de RUD kan als volgt worden weergegeven:

Eigen vermogen (in € 1.000)	2021	2020
Algemene reserve	15	15
Bestemmingsreserve	46	158
Nog te bestemmen resultaat	273	-\- 82
Totaal	**334**	**91**

Het tekort over 2020 is conform de besluitvorming in het Algemeen Bestuur door de deelnemers aangezuiverd, waardoor dit niet ten laste van het eigen vermogen van de RUD is gekomen. Daarmee blijft de algemene reserve, voor resultaatbestemming, op € 15.000 staan.

Voor de doorontwikkeling van de organisatie is ongeveer € 112.000 uitgegeven. Dit is conform besluitvorming in het Algemeen Bestuur ten laste van de bestemmingsreserve gebracht, zodat er ultimo 2021 nog € 46.000 resteert.

Een algemene reserve van € 15.000 is als buffer een te verwaarlozen bedrag als het gaat om het kunnen afdekken van tegenvallers en risico's. Toevoeging van het resultaat 2021 aan de algemene reserve zou de buffer verhogen tot € 288.000. Op een totaal aan lasten van ongeveer € 15,5 miljoen is dat een buffer van 1,9%. Nog steeds niet riant.

De rechtsvorm van gemeenschappelijke regeling brengt uiteraard met zich mee dat de deelnemers uiteindelijk een resterend tekort moeten aanzuiveren.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft de RUD een inschatting gemaakt van de belangrijkste risicogebieden. Het risicoprofiel 2022 zoals blijkt uit tabel 6 in de jaarrekening komt uit op een kleine € 0,5 miljoen. Dat betekent dat ook na toevoeging van het nog te bestemmen resultaat 2021 aan de algemene reserve, de weergave van de risico's uitgaat boven de stand van de algemene reserve ultimo 2021.

7. MATERIALITEIT EN OORDEEL

7.1 Controletoleranties en controleverschillen

Onze controleverklaring betreft ook over het jaar 2021 zowel de getrouwheid (“kloppen de cijfers?”) als de financiële rechtmatigheid (“zijn de cijfers tot stand gekomen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving?”). In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) zijn concrete maximumnormen gegeven voor de controletolerantie. Het begrip controletolerantie is leidend voor hoe scherp er gecontroleerd moet worden.
Het bestuur heeft de bevoegdheid om de controletoleranties scherper te stellen dan het wettelijk maximum van 1% (fouten) respectievelijk 3% (onzekerheden) alsmede om rapporteringstoleranties vast te stellen. Op grond van onze eigen vaktechnische regels rapporteren wij afwijkingen van meer dan 5% van de goedkeuringstolerantie.

De toleranties zijn door het algemeen bestuur vastgesteld conform het Bado, waarbij wij hebben gerekend met een totaal aan lasten voor het boekjaar 2021 van € 15,5 miljoen (naar beneden afgerond):

Goedkeuringstoleranties	Grondslag	Bedrag (afgerond)
Fouten Onzekerheden Rechtmatigheid	1% van de totale lasten 3% van de totale lasten 1% van de totale lasten	€ 155.000 € 466.000 € 155.000
Rapporteringstoleranties	**Grondslag**	**Bedrag (afgerond)**
Fouten en Onzekerheden Rechtmatigheid	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 7.750 € 7.750

7.2 Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen

Niet gecorrigeerde controleverschillen in euro	Bedrag	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	**NVT**	**NVT**	**NVT**
Totaal onzekerheden getrouwheid	**NVT**	**NVT**	**NVT**
Totaal rechtmatigheidsfouten	**NVT**	**NVT**	**NVT**
Totaal rechtmatigheidsonzekerheden	**NVT**	**NVT**	**NVT**

Uit de tabel hierboven blijkt dat er geen sprake is van ongecorrigeerde verschillen die de tolerantiegrenzen overschrijden met betrekking tot de getrouwheid of de rechtmatigheid. Wij geven om die reden voor het aspect getrouwheid en voor het aspect rechtmatigheid een goedkeurende verklaring af.

8. VERPLICHTE RAPPORTAGEONDERDELEN

Er zijn vanuit de beroepsregels voor accountants, dan wel vanuit de ontwikkelingen in de maatschappelijke verwachtingen een aantal onderwerpen die in een accountantsverslag moeten worden behandeld. Daar gaan wij in dit hoofdstuk nader op in.

8.1 Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Op grond van deze voorschriften moeten wij ons ervan vergewissen dat wij onafhankelijk zijn en blijven van onze opdrachtgevers en daarover rapporteren.

De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van HZG Accountants & Adviseurs ingebed. Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij RUD voldoende is gewaarborgd. Wij hebben geen andere dan controleopdrachten bij de RUD uitgevoerd in het afgelopen jaar en er zijn ook anderszins geen omstandigheden die onze onafhankelijkheid als controlerend accountant zouden kunnen bedreigen.

8.2 IT en dataveiligheid

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk, maar dat is in het kader van de jaarrekeningcontrole niet noodzakelijk.

Het doel van de IT-omgeving binnen RUD is dat deze bijdraagt aan een betrouwbare en adequate informatievoorziening. De IT-omgeving van RUD is in beperkte mate ondersteunend aan uw bedrijfsvoering.
Wij hebben als onderdeel van onze werkzaamheden een inventarisatie van de IT-omgeving uitgevoerd en daarbij aandacht gegeven aan het wijzigingsbeheer, de logische toegangsbeveiliging, de continuïteit, monitoring/logging en de informatiebeveiliging. Daaruit blijkt dat u de basis op orde heeft, maar er zijn nog wel diverse aandachtspunten, met name als het gaat om het zichtbaar maken en achteraf aantonen van controlehandelingen die leiden tot het autoriseren van wijzigingen.

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u tot slot mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening behoudens het hiervoor vermelde, verder geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

8.3 Een nieuwe focus op fraude is aanstaande

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving.
De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie. Dat gaat dus niet alleen over fraude maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Dit geldt niet alleen op de werkvloer, maar vraagt ook iets van management en het bestuur.

De werkzaamheden die de accountant ten aanzien van het onderwerp fraude verricht en de bevindingen op hoofdlijnen worden steeds vaker opgenomen in de controleverklaring. Het doel hiervan is beter duidelijk te maken welke werkzaamheden wij verrichten, maar dit zal ook de verantwoordelijkheid van de directie en het bestuur om voldoende maatregelen te treffen verder benadrukken. Het algemeen bestuur heeft in dezen een toezichthoudende rol en dient deze uiteraard ook zichtbaar in te vullen. Dat is belangrijk om het gesprek hierover te openen. We hebben in de geconstateerd dat er aandacht is voor fraude en bedreiging van de integriteit, en dat er een frauderisicoanalyse is gemaakt.

De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Datzelfde geldt ook voor integriteitsrisico's en mogelijke niet-naleving van andere regelgeving.

In iedere organisatie bestaat een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels. Daarnaast onderkennen we risico's in bepaalde delen van de opbrengstverantwoording.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit, afhankelijk van de aard van de fraude, met de direct leidinggevenden, de directie en, in sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met de het algemeen. In dat geval rapporteren wij daar separaat over.
Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie.

Wij vinden het, gelet op het voorgaande, voor de hand liggen dat op alle niveaus in de organisatie tenminste eenmaal per jaar gesproken wordt over de (fraude)risico's in de organisatie, de activiteiten en de maatregelen die hieromtrent getroffen zijn. Ook een interne beoordeling of de maatregelen afdoende worden gevonden hoort daar bij.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude
Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

8.4 Begrotingsrechtmatigheid

Het stelsel van begroten en de bewaking hiervan moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de (gewijzigde) begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Wij hebben vastgesteld dat de lasten van het programma Milieu projecten & leges hoger zijn dan de begroting. Dit wordt gecompenseerd door hogere baten. Ook de lasten voor het programma Organisatieontwikkeling zijn hoger dan begroot, maar dit wordt conform besluitvorming in het bestuur mede gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve. Wij hoeven deze overschrijdingen niet mee te wegen in ons accountantsoordeel.

8.5 Schattingen in de jaarrekening

Bij het opmaken van een jaarrekening is het noodzakelijk dat de directie en het bestuur schattingen en oordelen toepassen om te komen tot betrouwbare cijfers. Regelmatig worden schattingen niet als zodanig onderkend, omdat ze vast onderdeel van uw administratieve proces zijn. In onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan schattingen omdat, bedoeld of onbedoeld, het resultaat door schattingen kan worden beïnvloed. De belangrijkste schattingen in uw jaarrekening betreffen de geschatte levensduur van de materiële vaste activa en de voorzieningen en de kortlopende schulden. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen aangetroffen in de schattingsmethoden voor deze posten.

Wij stemmen daarmee in met uw grondslagen voor de schattingen, maar we bevestigen daarbij dat het inherent is aan het proces van schatten dat de werkelijke uitkomsten kunnen afwijken.

8.6 Continuïteit van de onderneming

Als gevolg van der aanhoudende coronapandemie zijn er diverse maatregelen genomen en heeft Nederland diverse perioden van (gedeeltelijke) lockdown gekend. Dat heeft effecten op de economie en mede geleid tot een onzekere situatie in de maatschappij.

Hoewel dit maatregelen zijn met ingrijpende effecten op burgers, bedrijven en onze economie als geheel, zal deze crisis zoals eerder in dit verslag al uitgelegd, voor de RUD niet leiden tot continuïteitsproblemen, gezien de rechtsvorm van gemeenschappelijke regeling.

Wij zijn dan ook van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de RUD.

8.7 Verantwoordelijkheden in het controleproces

In de controleverklaring wijzen wij op de verdeling van de verantwoordelijkheden van de RUD en de accountant in het controleproces.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarstukken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. Het is, en dat beschrijven we ook in de controleverklaring, onze verantwoordelijkheid om de controle van deze jaarrekening uit te voeren met in achtneming van Nederlands recht waaronder het besluit accountantscontrole decentrale overheden en uw eigen provinciale controleprotocol. Het voldoen aan gedragsnormen, waar onafhankelijkheid zoals in de vorige paragraaf een onderdeel van is, hoort daarbij.

Onze controle plannen wij zodanig dat we een redelijke mate van zekerheid bereiken dat de jaarrekening geen materiele onjuistheden bevat als gevolg van fouten of fraude.
Doordat we werken met steekproeven en andere technieken, bestaat de kans dat fouten ondanks het naar behoren uitvoeren van de controle niet ontdekt worden.
Het is overigens de primaire verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om, onder toezicht van het algemeen bestuur, voldoende maatregelen te nemen om fouten en fraude te voorkomen. Daarbij hoort eveneens dat maatregelen ter opsporing in de organisatie worden getroffen. In onze controle besteden wij om die reden uitgebreid aandacht aan deze maatregelen en voeren wij zelf werkzaamheden uit op posten en stromen die, in zijn algemeenheid of bij u, meer dan gemiddeld risicovol zijn.
Dat betreft onder andere schattingsposten, correctieboekingen, memoriaalboekingen en de beoordeling van de zakelijkheid van (mogelijk) ongebruikelijke transacties.

Ter afsluiting van het controleproces verstrekt het dagelijks bestuur aan ons de bevestiging bij de jaarrekening. Hierin geeft het dagelijks bestuur aan dat zij alle door ons benodigde gegevens hebben verstrekt en dat de jaarrekening naar de laatste inzichten is opgemaakt. Wij hebben de in paragraaf 7.2 opgenomen controleverschillen aan de bevestiging toegevoegd. Wel is een nieuw element in de bevestiging de aandacht voor continuïteit van de organisatie en de activiteiten. Dit vloeit voort uit de onzekerheden die, met name bij private organisaties, de COVID-19-pandemie met zich mee brengt. Hoewel de continuïteit bij decentrale overheden door het Rijk gegarandeerd is, kunnen wel degelijk effecten in de jaarrekening ontstaan als gevolg van keuzes in de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling. De toevoeging behelst de bevestiging dat daar bij u geen sprake van is.

9. AFSLUITING

U ontvang zowel een getekende als een “was getekende” versie van onze controleverklaring en dit accountantsverslag. De getekende exemplaren zijn bestemd voor uw archief. De was getekende versie van de controleverklaring is bedoeld om op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken.

Di accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het bestuur, de directie en medewerkers van de RUD aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Wij begrijpen dat het politieke verantwoordingsproces bij de deelnemende gemeenten zodanig van aard is, dat het wenselijk kan zijn dat onze rapportage aan de deelnemers wordt verstrekt. Wij verzoeken u daarom in dat geval de “was getekend” versie van dit verslag te gebruiken.

In december 2021 hebben we u geïnformeerd over het feit dat HZG Accountants & Adviseurs sinds 1 januari 2022 is aangesloten bij Eshuis Accountants & Adviseurs. De integratie van beide organisaties is gaande en dat betekent onder meer dat we vanaf het controlejaar 2022 de naam Eshuis zullen gaan gebruiken. Voor onze dienstverlening heeft dat geen gevolgen omdat we vanuit de dezelfde vestiging met dezelfde visie en dezelfde mensen ons werk blijven doen.

Wij gaan er van uit u met dit accountantsverslag adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel**:**

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder eigen verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 5 juli 2021.

De jaarrekening bestaat uit:
1. Het overzicht van baten en lasten over 2021.
2. De balans per 31 december 2021.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 5 juli 2021 en de Regeling Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

LAAN CORPUS DEN HOORN 200 - POSTBUS 8006 - 9702 KA GRONINGEN - 050 21 13 660

HZG ACCOUNTANTS & ADVISEURS IS EEN HANDELSNAAM VAN HOFSTEENGE ZEEMAN GROEP B.V. KVK NR. 55667945

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 155.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 7.750 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 5 juli 2021.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 5 juli 2021, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
    het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 maart 2022

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA